

Na osnovu člana 164. Zakona o tržištu kapitala ("Sl glasnik RS", br. 31/2011) i u skladu sa članom 16.do 21. Pravilnika o pravilima ponašanja investicionog društva prilikom pružanja usluga ("Službeni glasnik RS", br. 89/2011) Brokersko-dilersko društvo „Dunav Stockbroker“ a.d. Beograd, pre zaključenja ugovora odnosnopruzanja usluga klijentu ili potencijalnom malom klijentu, pruža malom klijentu sledeće:

I N F O R M A C I J E
koje se pružaju malim klijentima
brokersko–dilerskog društva
„Dunav Stockbroker“ a.d. Beograd

I Uvod

Prilikom pružanja investicionih usluga klijentima, Brokersko-dilersko društvo „Dunav Stockbroker“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je dužno da stavlja interes svojih klijenata ispred sopstvenih interesa i posluje pravično, pošteno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata poštujući načela utvrđena odredbama Zakona o tržištu kapitala.

II Značenje pojmova

U ovoj informaciji, u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (u daljem tekstu: Zakon) i aktima Komisije za hartije od vrednosti pojedini pojmovi imaju sledeće značenje:

- 1) *Investiciono društvo* – brokersko-dilersko društvo, odnosno ovlašćena banka;
- 2) *Relevantno lice* – lice sa vlasničkim učešćem u Društvu, na rukovodećoj poziciji u Društvu (direktori), zaposleno lice i svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Društva za pružanje usluga iz njegove nadležnosti;
- 3) *Lična transakcija* – transakcija sa finansijskim instrumentom koju izvrši relevantno lice delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;
- 4) *Transakcije kojima se finansiraju hartije od vrednosti* – transakcije pozajmljivanja finansijskih instrumenata, repo ugovori ili obrnuti repo ugovori, ili druge transakcije koje uključuju kupovinu hartija od vrednosti i njihovu ponovnu prodaju ili prodaju hartija od vrednosti i njihovu ponovnu kupovinu;
- 5) *Klijent* – pravno ili fizičko lice kojem Društvo pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu, kao i lice koje može postati klijent Društva (potencijalni klijent);
- 6) *Trajni medij* – papir ili sredstvo koje omogućava čuvanje podataka u digitalnom formatu (CD, internet bankarstvo, elektronska pošta pod određenim uslovima i dr.) na takav način da su pristup, obrada i potpunost podataka obezbeđeni najmanje do roka propisanog relevantnim propisima
- 7) *Relevantni propisi* – Zakon o tržištu kapitala, pravilnici doneti na osnovu Zakona o tržištu kapitala i drugi propisi koje je Društvo dužno da primenjuje;

III Sadržaj informacija

U ovom dokumentu sadržane su sledeće informacije:

1. O društvu i njegovim uslugama;

2. O finansijskim instrumentima i predloženim investicionim strategijama, uključujući odgovarajuće smernice i
3. upozorenja u vezi sa rizikom ulaganja u pomenute instrumente, odnosno strategije;
4. O mestima izvršenja naloga;
5. O troškovima i naknadama.

1. Informacije o Društvu

Poslovno ime	<i>BROKERSKO-DILERSKO DRUŠTVO DUNAV STOKBROKER A.D. BEOGRAD</i>
Skraćeno poslovno ime	<i>DUNAV STOKBROKER A.D. BEOGRAD</i>
Sedište	<i>Beograd</i>
Adresa	<i>Kolarčeva br. 7</i>
Pravna forma	<i>Akcionarsko društvo</i>
Datum osnivanja	<i>07.10.1997. godine</i>
Br. Rešenja o upisu u APR	<i>BD 4805</i>
Delatnost	<i>Brokerski poslovi s hartijama od vrednosti i berzanskom robom</i>
Šifra delatnosti	<i>6612</i>
Matični broj	<i>17170724</i>
PIB	<i>100009005</i>
Računi	<i>355-3200095053-36 Vojvodanska banka a.d. Novi Sad 265-1100310000885-13 Raiffeisen banka a.d. Beograd 205-0000000007371-91 Komercijalna banka a.d. Beograd 360-1668-40 MTS banka a.d. Beograd</i>
Zastupnici	<i>Nebojša Aranđelović, Generalni direktor Snežana Miladinović, Izvršni direktor</i>
Telefon	<i>011/ 3223-764</i>
Telefax	<i>011/3223-763</i>
Web adresa	<i>www.dunavstockbroker.com</i>
Broj i datum davanju dozvole, za rad odnosno, dozvole za organizovanje	<i>5/0-12-867/14-03 od 26.05.2004. godine</i>
Nadležni organ koji je izdao dozvolu	<i>Komisija za hartije od vrednosti, Beograd, Omladinskih brigada br. 1</i>
Jezik komunikacije	<i>Jezik komunikacije je srpski jezik Na poseban zahtev klijenta, on sa Društвom može komunicirati i na engleskom jeziku. Ukoliko Klijent zatraži komuniciranje sa Društвom na engleskom jeziku, predmetni ugovor i nalog će biti sačinjeni na srpskom i na engleskom jeziku s tim da će u slučaju neslaganja dvaju verzija, prednost u tumačenju odredbi imati odredbe na srpskom jeziku.</i>
Način komunikacije	<i>Komunikacija između Društva i klijenta se odvija na najpogodniji način za klijenta u skladu sa relevantnim propisima. Društvo će, osim ako nije drugačije posebno dogovorenno, upućivati i davati klijentu sve potvrde, obaveštenja, izveštaje, pozive i ostvarivati sve druge oblike komunikacije u vezi s obavljanjem poslova iz ugovora na adresu i brojeve navedene u zaglavlju ugovora koje su zaključili klijent i Društvo.</i>

	<i>Potpisom ugovora, klijent daje izričitu saglasnost Društvu da prilikom ostvarivanja bilo kojeg oblika komunikacije sa klijentom, Društvo može da snima ili na bilo koji drugi način beleži svu ili samo određenu komunikaciju, a o čemu ne mora posebno upoznati klijenta pre početka svakog pojedinog snimanja ili beleženja.</i>
Način davanja i prijema naloga	<i>Društvo može da prima naloge klijenata date:</i> - neposredno; - telefonom, telefaksom ili elektronskim putem, ukoliko je to predviđeno ugovorom sa klijentom
Članstvo	<i>Beogradska Berza a.d. Beograd Omladinskih brigada 1 11070 Novi Beograd Telefon: 011/2138.424 e-mail: info@belex.rs internet adresa: www.belex.rs Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti Trg Nikole Pašića 5 11000 Beograd Telefon: 011/3331.380 Fax: 3331.329 internet adresa: www.crhov.rs Fond za zaštitu investitora Agencija za osiguranje depozita Knez Mihailova 2-4, Beograd Tel: 011 / 2075 100 Fax: 011 / 3287 741 E-mail: info@aod.rs</i>

2. Informacije o uslugama Društva

Društvo ima odobrenje Komisije za pružanje sledećih investicionih usluga i aktivnosti:

- prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata;
  - izvršenje naloga za račun klijenta;
  - trgovanje za sopstveni račun;
  - usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;
- i dodatnih usluga:
- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata i sa tim povezane usluge;
  - odobravanje kredita ili zajmova investitorima kako bi mogli da izvrše transakcije jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo zajmodavac uključeno u transakciju;
  - saveti društvima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sličnim pitanjima;
  - istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
  - investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta iz tačke 1. podtačke 5., 6., 7. i 10 Zakona, a u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga

Saglasno odobrenju Komisije, Društvo je ovlašćeno da pruža navedene usluge za sve finansijske instrumente.

3. Informacije o finansijskim instrumentima

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, finansijski instrumenti su:

- 1) prenositive hartije od vrednosti
- 2) instrumenti tržišta novca
- 3) jedinice institucija zajedničkog investiranja
- 4) izvedeni finansijski instrumenti

(1) *Prenositive hartije od vrednosti* su sve vrste hartija od vrednosti kojima se može trgovati na tržištu kapitala, izuzev instrumenata plaćanja, i to:

- akcije društava ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društva, a predstavljajuće u kapitalu ili u pravima glasa tog pravnog lica, kao i depozitne potvrde koje se odnose na akcije;
- obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na navedene hartije;
- sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takve prenositive hartije od vrednosti ili na osnovu kojih se može vršiti plaćanje u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenositive hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti.

(2) *Instrumenti tržišta novca* su sve vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su: trezorski zapisi, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu;

(3) *Jedinice institucija kolektivnog investiranja* – investicione jedinice otvorenih investicionih fondova organizovanih u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.

(4) *Izvedeni finansijski instrumenti* su: opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forwardi i bilo koji drugi izvedeni finansijski instrumenti koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinos kao i na druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse ili finansijske mere koji se mogu namiriti fizički ili u novcu.

4 Rizici finansijskih instrumenata

Sklapanjem ugovora o pružanju brokerskih usluga, klijent potvrđuje da je svestan rizika povezanih s tržištem kapitala, te da mu je Društvo stavilo na raspolaganje informacije na zadovoljavajući način.

Rizici kojima su izloženi klijenti Društva, mogu biti opšti rizici i posebni (specifični) rizici koji su karakteristični za pojedine finansijske instrumenata.

Opšti rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

- (1) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled globalnih i/ili regionalnih recesija;
- (2) kursni rizik, odnosno rizik promene kursa;
- (3) rizik koji zavisi od promene kreditnog rejtinga određene zemlje, i to kao:
  - rizik izostanka plaćanja duga određene zemlje;
  - politički rizik, uključujući i rizik neočekivanih regulatornih promena koje utiču na tržište kapitala i položaj investitora;
- (4) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta usled opšteg rasta cena (rizik inflacije);
- (5) rizik nemogućnosti prodaje finansijskog instrumenta na sekundarnom tržištu kapitala zbog smanjene potražnje ili neefikasnosti tržišta (rizik likvidnosti);
- (6) rizik smanjenja vrednosti finansijskog instrumenta zbog pada kreditnog rejtinga izdavaoca (rizik izdavaoca);

(7) rizik finansijskog leveridža: finansijski leveridž je stopa zaduženosti koja pokazuje međuzavisnost između toga koliko određeno lice duguje u odnosu na to koliko poseduje od ulaganja u finansijska sredstva. Uticaj finansijskog leveridža može biti pozitivan i negativan, zavisno od stope prinosa na sopstvena sredstva uložena u finansijske instrumente, kamata ili drugih obaveza koje se plaćaju na pozajmljena sredstva;

(8) rizik smanjenja ili potpunog gubitka vrednosti finansijskog instrumenta zbog otvaranja stečajnog postupka nad izdavaocem finansijskog instrumenta (rizik stečaja) ili uvođenja prinudne uprave kada je izdavalac banka;

(9) rizik promene vrednosti finansijskog instrumenta zbog špekulativnih aktivnosti velikih investitora, odnosno, zbog velikih korporativnih akcija na berzi (rizik psihologije tržišta);

(10) rizik kvara na informacionim sistemima i/ili rizik prekida komunikacionih veza između banaka, Centralnog registra ili drugog depozitara finansijskih instrumenata, regulisanih tržišta ili MTP, te drugih regulisanih tržišta finansijskih instrumenata.

Posebni (specifični) rizici u poslovanju sa finansijskim instrumentima:

(1) u poslovanju sa akcijama: rizik pada vrednosti akcija usled uobičajenih periodičnih kretanja cena na tržištu, rizik volatilnosti – rizik promene cene akcija u određenom periodu, rizik neisplate dividende;

(2) u poslovanju s obveznicama: rizik promene kredibiliteta izdavaoca kao poverioca (rizik boniteta), rizik promene kamatnih stopa; rizik otkaza odnosno prestanka plaćanja dugova od strane izdavaoca; rizik likvidnosti; rizik promene kursa; rizik reinvestiranja; rizik krive prinosa.

(3) u poslovanju sa derivatima: pozicioni rizik koji nastaje usled promene njihove vrednosti prema promeni utvrđene kamatne stope, cene finansijskog instrumenta, cene robe, kursa valuta, indeksa ili slične varijable;

(4) u poslovanju sa instrumentima tržišta novca:

- rizik promene kreditnog rejtinga izdavaoca, odnosno rizik da izdavalac neće biti u mogućnosti da podmiri svoje dospеле obaveze na osnovu izdatih finansijskih instrumenata;

- rizik likvidnosti, obzirom da se instrumenti tržišta novca ne kotiraju na sekundarnim tržištima, te postoji verovatnoća da investitor neće moći da proda instrument, nego ga mora držati do dospeća;

- rizik kursa, odnosno rizik da će se smanjiti vrednost instrumenta koji je denominovan u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izražen u drugoj valuti usled promene kursa tih dveju valuta;

(5) u poslovanju sa jedinicama kolektivnog investiranja (investicionim jedinicama):

- valutni rizik, odnosno rizik koji može da proistekne iz činjenice da imovina fonda može da čini imovina denominovana u različitim valutama, pa se može dogoditi depresijacija (rast kursa) ili apresijacija (pad kursa) tih valuta, što može da utiče na rast ili pad vrednosti udela u fondu;

- tržišni rizik, odnosno rizik da imovina fonda koja je uložena u finansijske instrumente kojima se trguje na tržištima izgubi na vrednosti usled pada cena na tržištu;

- kreditni rizik, odnosno rizik da izdavalac u čiju imovinu je uložena imovina fonda ne može da ispunji svoje finansijske obaveze, što dovodi do pada vrednosti imovine fonda;

- rizik likvidnosti, odnosno rizik da fond neće moći da brzo proda finansijske instrumente po ceni koja je približna fer ceni, ili neće moći da proda željenu količinu finansijskih instrumenata.

Društvo u svom poslovanju ograničava svoju odgovornost isključivo na stvarno nastalu novčanu štetu klijentu kao posledicu propuštanja ili radnji Društva odnosno zaposlenih lica u Društvu.

Društvo ne odgovara za gubitke klijenta koji su nastali usled nastupanja bilo kojeg od navedenih rizika ili drugih rizika koji nisu posebno navedeni, a odnose se na višu silu (politički nemiri, prirodne katastrofe, ograničenja ili zabrane nastalih odlukama Vlade, pravilima tržišta, štrajkovima, usled radnji

i/ili propuštanja trećih lica, ili radnji samog klijenta, promena poreskih obaveza, a bez uticaja Društva na nastanak gubitka za klijenta i dr. rizici na koje Društvo ne može da utiče).

Društvo takođe ne odgovara za štetu ili gubitke koji su nastali za klijenta iz razloga što blagovremeno nije obavestio Društvo o promeni svojih kontakt podataka, o promeni lica ovlašćenih za zastupanje, odnosno opozivu i/ili promeni punomoćnika, za radnje klijentovog punomoćnika i njegove odluke da kupi i/ili proda finansijske instrumente u ime i za račun klijenta.

Druge informacije u vezi sa finansijskim instrumentima

Društvo je dužno da, prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- 1) koji je predmet javne ponude koja je u toku i za koji je izdat prospekt - klijenta upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan;
- 2) koji uključuje jemstvo trećeg lica - klijentu pruži dovoljno pojedinosti o jemcu i jemstvu na osnovu kojih on može doneti korektnu procenu jemstva;
- 3) koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga i za koji je očigledno da će rizik vezan za taj instrument biti veći od rizika vezanih za svaku pojedinačnu komponentu tog instrumenta- klijentu pruži odgovarajući opis pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni uticaj povećava rizik.

4. Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata klijenata

Društvo može da drži novčana sredstva ili finansijske instrumente klijenata radi pružanja finansijskih usluga kod trećeg lica u svoje ime (poslovi čuvanja i administriranja finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata).

Novčana sredstva klijenata Društvo drži na računu kod banke – člana Centralnog registra, a finansijske instrumente kod Centralnog registra.

Društvo klijentu odgovara samo za radnje ili propuste svojih zaposlenih, a ne odgovara klijentu za radnje ili propuste trećih lica.

U cilju izbegavanja rizika držanja finansijskih instrumenata ili novčanih sredstava na zbirnom računu kod trećeg lica Društvo preduzima sledeće mere:

1) evidencije, račune i korespondenciju:

- vodi precizno i tačno,
- redovno usklađuje sa evidencijama i računima trećih lica koja drže imovinu klijenata,
- vodi na način da se u svakom momentu i odmah može razlikovati imovina jednog klijenta od imovine ostalih klijenata i imovine Društva;

2) njegov račun finansijskih instrumenata kod Centralnog registra vodi odvojeno od finansijskih instrumenata njegovih klijenata;

3) sva novčana sredstva klijenata deponovana u banci koja je član Centralnog registra drži na računu ili računima koji se razlikuju od računa koji se koriste za držanje sredstava Društva;

4) donosi mere kojima se operativni rizik od gubitka ili smanjenja imovine klijenta, odnosno prava u vezi sa tom imovinom, svodi na najmanju moguću meru.

Postupanje sa finansijskim instrumentima klijenata

Društvo koristi finansijske instrumente u vlasništvu klijenta samo na osnovu naloga klijenta. Društvo ne može da:

- 1) zalaže ili otuđuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pisanog ovlašćenja;
- 2) koristi finansijske instrumente klijenta za plaćanje svojih obaveza, kao i obaveza drugih klijenata.

Deponovanje finansijskih instrumenata klijenata u inostranstvu

Pri izboru inostranog depozitara na čijim računima će se držati finansijski instrumenti klijenata, Društvo je dužno da posebno vodi računa o:

- 1) stručnosti i tržišnom ugledu depozitara;
- 2) da depozitar podleže propisima koji u toj državi regulišu čuvanje finansijskih instrumenta za račun drugog lica;
- 3) da periodično preispituje izbor depozitara i dogovorene aranžmane za držanje i čuvanje finansijskih instrumenata klijenta.

Izuzetno, Društvo može da deponuje finansijske instrumente klijenta kod depozitara u zemlji u kojoj držanje i čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica nisu posebno regulisani, samo ukoliko priroda finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom zahteva deponovanje kod depozitara u toj državi.

Korišćenje finansijskih instrumenata klijenata

Društvo može da pristupi transakcijama finansiranja hartija od vrednosti u vezi sa finansijskim instrumentima koje drži za klijenta ili da na drugi način koristi te finansijske instrumente, samo ukoliko se instrumenti koriste pod tačno određenim uslovima na koje je mali klijent dao pisano saglasnost.

Pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Društvo drži za račun malog klijenta ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Društvo je dužno da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, klijentu pisanim putem dostavi jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Društva u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu kao i o rizicima koje oni uključuju.

5. Fond za zaštitu investitora

Fond za zaštitu investitora obavlja delatnost u svrhu zaštite klijenata Društva čija su sredstva ili finansijski instrumenti izloženi riziku u slučaju kada je nad Društvom otvoren stečajni postupak ili kada Komisija za hartije od vrednosti utvrdi da Društvo nije u mogućnosti da ispunji svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti.

Fond za zaštitu investitora osigurava potraživanja investitora, klijenata Društva koji su novac i/ili finansijske instrumente poverili Društву u svrhu pružanja određenih investicionih ili dodatnih usluga.

Potraživanja klijenata Društva osigurana putem Fonda za zaštitu investitora odnose se na:

- 1) novčana potraživanja u dinarima koja Društvo duguje Klijentu ili koji pripadaju klijentu, nastala po osnovu obavljanja investicionih usluga i dodatnih usluga;
- 2) potraživanja za povraćaj finansijskih instrumenata koji pripadaju klijentu Društva a koje društvo drži za račun klijenata.

Potraživanja su osigurana do iznosa od 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po klijentu Društva.

6. Politika upravljanja sukobima interesa

Izvod iz Pravilnika o sprečavanju sukoba interesa

LICA POSREDNO ILI NEPOSREDNO POVEZANIH SA DRUŠTVOM

Član 4.

Društvo, relevantna lica i lica posredno ili neposredno povezana sa Društvom, su obavezni da u obavljanju svojih poslova postupaju odgovorno, pošteno, savesno i nepristrasno zastupajući interes klijenta, kao i da brinu da svojim radnjama ne nanose štetu ugledu i poverenju Društva i klijentima Društva. Zaposleni u Društvu ne smeju aktivnosti Društva koristiti za sopstvene interese i koristi i ne smeju biti u bilo kakvom odnosu zavisni prema licima koja bi mogla uticati na njihovu objektivnost.

Relevantna lica su dužna da deluju u skladu sa načelima odgovornosti, istinitosti, učinkovitosti, transparentnosti i da postupaju u dobroj veri prema poslovnim partnerima, klijentima Društva i ostalim zaposlenima u Društvu. Takođe su dužni da profesionalno obavljaju poslove na koje su raspoređeni.

Radi sprečavanja sukoba interesa, relevantna lica postupaju sa sledećim ciljevima i politikom poslovanja:

- stručnost i savesnost pri obavljanju poslova sa finansijskim instrumentima,
- odgovornost u komunikaciji s klijentima,
- izbegavanje sukoba interesa i prijavljivanje svake sumnje u postojanje sukoba interesa,
- odgovornost i transparentnost u ličnim transakcijama sa finansijskim instrumentima i kooperativni odnos s nadležnim institucijama.

Zaposleni u Društvu koji neposredno obavljaju poslove sa finansijskim instrumentima su dužni da štite interes klijenata u skladu sa dobrim poslovnim običajima i ne smeju da zloupotrebljavaju njihovu nestručnost i nepoznavanje poslovanja u cilju pribavljanja lične koristi. Isto tako moraju izbegavati pružanje informacija i mišljenja koja bi se mogla protumačiti kao davanje preporuka klijentu za ulaganje.

Član 5.

Situacije, odnosno okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa bilo kao rezultat obavljanja radnih zadataka ili iz nekog drugog razloga su kada:

1. Društvo, relevantno lice ili lice blisko povezano sa njima mogu ostvariti finansijsku dobit ili izbeći gubitak na štetu klijenta;
2. Društvo, relevantno lice ili lice blisko povezano sa njima imaju interes ili korist od ishoda posla obavljenog za klijenta ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuje od interesa klijenta;
3. Društvo, relevantno lice ili lice blisko povezano sa njima imaju finansijski ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa klijenta;
4. Je predmet poslovanja Društva, relevantne osobe ili lice blisko povezano sa njima isti kao predmet poslovanja klijenta;
5. Društvo, relevantno lice ili lice blisko povezano sa njima prima ili će primiti od osobe koja nije klijent dodatni podsticaj na osnovu posla obavljenog za klijenta u vidu novca, robe, usluga i sl., a što nije uobičajena provizija ili naknada za taj posao.

Pod podsticajem u smislu ove Politike smatra se svaki poklon u obliku novca, dragocenosti, prava i usluga datih bez naknade Društvu i/ili relevantnim licima.

Zaposleni u Društvu su dužni da svaki primljeni poklon prijave licu zaduženom za poslove interne kontrole.

Zaposleni u Društvu ne smeju primati novac od klijenta bez obzira na iznos.

Član 6.

U cilju sprečavanja sukoba interesa zaposlenima u Društva strogo je zabranjeno:

- korišćenje i/ili odavanje insajderskih informacija, jer bi to moglo dovesti do nepoštene prednosti lica koje raspolaže insajderskim informacijama prilikom trgovanja finansijskim instrumentima, nezavisno od toga da li se koristi insajderskim informacijama sam zaposleni Društva ili neko trće lice na osnovu informacija dobijenih od zaposlenih u Društvu.
- zloupotreba informacija u slučajevima kada klijent daje vrednosno značajniji nalog za kupovinu/prodaju finansijskog instrumenta s postojanjem intencije značajnijeg porasta ili pada cene predmetnog finansijskog instrumenta u budućnosti. Zloupotreba informacija se javlja u smislu korišćenja informacija radi ostvarivanja lične koristi, kao i prosleđivanja informacija trećoj strani radi ostvarivanja koristi treće strane;
- ispostavljanje naloga zaposlenog u Društvu u trgovački sistem berze pre istovetnog naloga klijenta po ceni kao i namerno neispostavljanje naloga klijenata.

IV. SUKOB INTERESA IZMEĐU DRUŠTVA, RELEVANTNIH LICA I LICA POSREDNO ILI NEPOSREDNO POVEZANIH SA DRUŠTVOM S JEDNE STRANE I INTERESA KLIJENATA DRUŠTVA S DRUGE STRANE

Član 7.

Društvo u svom poslovanju ne sme preduzimati radnje i aktivnosti kojima bi ostvarilo materijalni ili finansijski interes na štetu imovine klijenata Društva, niti sme u svom poslovanju stavljati interes Društva ispred interesa svojih klijenata.

Član 8.

Zaposleni u Društvu ne smeju obavljati svoje poslove i radne zadatke na takav način da koriste sopstvenim interesima, a na štetu klijenata Društva.

U slučaju da je zaposlenom u Društvu poznata činjenica da klijent Društva namerava da kupi ili proda određeni finansijski instrument, zaposleni u Društvu ne smeju kupovati, odnosno prodavati isti finansijski instrument, sve dok klijent ne kupi, odnosno proda celu planiranu količinu.

Zaposleni u Društvu ne smeju trećim licima odavati informacije vezane za kupovinu odnosno prodaju finansijskih instrumenata koje je kupio odnosno prodao klijent Društva, kao ni druge insajderske informacije kako bi sebi ili trećim licima pribavili kakvu korist. Podaci koje zaposleni u Društvu saznaju u vezi s kupovinom, odnosno prodajom finansijskih instrumenata klijenata Društva smatraju se tajnim.

Zaposleni i Uprava Društva će kvartalno izveštavati lice zaduženo za poslove interne kontrole o finansijskim instrumentima kupljenim, odnosno prodatim za sopstveni račun.

Član 9.

U cilju sprečavanja sukoba interesa između zaposlenih u Društvu i klijenata Društva posebna pažnja će se obratiti na sprečavanje sledećih situacija:

1. nejednak tretman klijenata Društva kod izvršavanja klijentovog naloga za kupovinu/prodaju;
2. razmena poverljivih informacija između zaposlenih u Društvu, a koji rade u različitim organizacionim delovima, odnosno nepotrebno iznošenje poverljivih i insajderskih informacija i podataka dobijenih obavljanjem radnih zadataka;
3. korišćenje insajderskih informacija u svrhu ispostavljanja naloga pre naloga klijenta (front running);

V. SUKOB INTERESA IZMEĐU KLIJENATA DRUŠTVA

Član 10.

Zaposleni u Društvu ne smeju obavljati svoje poslove i radne zadatke na takav način da pogoduju interesima pojedinih klijenata, a na štetu drugih klijenata Društva.

Zaposleni u Društvu ne smeju klijentima odavati informacije vezane za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata koje je kupio, odnosno prodao drugi klijent Društva, kao ni druge insajderske informacije kako bi sebi ili trećim licima pribavili kakvu korist. Podaci koje zaposleni u Društvu saznaju u vezi s kupovinom, odnosno prodajom finansijskih instrumenata za račun klijenata Društva, smatraju se tajnim.

Član 11.

U cilju sprečavanja sukoba interesa između klijenata Društva posebna pažnja će se obratiti na sprečavanje sledećih situacija:

1. nejednaki tretman klijenata Društva kod izvršavanja naloga za kupovinu/prodaju,
2. razmena poverljivih informacija između klijenata i zaposlenih u Društvu, a koji rade u različitim organizacionim delovima, odnosno nepotrebno iznošenje poverljivih i insajderskih informacija i podataka dobijenih obavljanjem radnih zadataka,
3. korišćenje insajderskih informacija u svrhu ispostavljanja naloga jednog klijenta pre naloga drugog klijenta (front running).

VI. POSTUPCI I MERE ZA SPREČAVANJE SUKOBA INTERESA

Član 12.

U cilju sprečavanja sukoba interesa Društvo će prilikom formiranja i u daljem razvoju organizacionih jedinica, saglasno Pravilniku o sistematizaciji, voditi računa da relevantne osobe u najvećoj mogućoj meri obavljaju poslove vezane za samo jednu organizacionu jedinicu i da poslovi pojedine organizacione jedinice budu razgraničeni od poslova drugih organizacionih jedinica.

Postupak interne kontrole u cilju sprečavanja sukoba interesa će se sprovoditi na takav način da lice koje vrši kontrolu nije u isto vreme i učesnik poslovnih procesa za koje se sprovodi nadzor u pogledu postojanja sukoba interesa.

U slučaju nastupanja sukoba interesa, lice koje je utvrdilo nastupanje potencijalnog sukoba interesa (bilo klijent ili zaposleni), obavezan je da bez odlaganja izvesti o navedenom lice zaduženo za poslove interne kontrole. Inicijativu s objašnjanjem nastalog stanja, lice koje je utvrdilo sukob interesa, dužno je da dostavi u pisanim oblicima.

Po prijemu inicijative, licu zaduženo za poslove interne kontrole je dužno da bez odlaganja izvrši uvid u inicijativu i sastavi zapisnik o nastaloj inicijativi. U navedeni zapisnik, lice zaduženo za poslove interne kontrole je dužno da unese izjave svih strana koje su nastupile kao učesnici u potencijalnom delu sukoba interesa. Takođe, lice zaduženo za poslove interne kontrole je dužno da priloži i svu dokumentaciju koja se pojavljuje kao relevantna u predmetnom slučaju.

Član 13.

Ukoliko se utvrdi nastupanje sukoba interesa, Uprava Društva će, na osnovu zapisnika lica zaduženo za poslove interne kontrole, utvrditi stepen odgovornosti zaposlenog u Društvu koji se našao u sukobu interesa na profesionalnoj, finansijskoj (materijalnoj) i organizacionoj visini.

Nakon utvrđenja činjeničnog stanja, prema zaposlenom koji je zatečen u sukobu interesa će se sprovesti disciplinski postupak i udaljavanje sa radnog mesta na kojem je do tada obavljao poslove do okončanja postupka nadzora i interne kontrole.

Kao krajnja mera nad zaposlenim koji je zatečen u sukobu interesa moguć je i prestanak radnog odnosa u Društvu.

Član 14.

Mere koje se propisuju ovim Pravilnikom, a u cilju sprečavanja nastanka sukoba interesa u obavljanju poslova sa finansijskim instrumentima, su sledeće:

- potencijalni sukob interesa sprečava se na takav način da se prilikom obavljanja predmetnih poslova s finansijskim instrumentima poštuju odredbe pozitivnih zakonskih propisa i internih akata Društva,
- zabranjuje se zaposlenima u Društvu razmena informacija sa drugim zaposlenima u Društvu i iznošenje informacija iz svog organizacionog dela u svim situacijama koje nisu direktno vezane i neophodne za redovno obavljanje poslova s finansijskim instrumentima,
- zabranjeno je nepotrebno iznošenje poverljivih i insajderskih podataka izvan Odeljenja trgovanja drugim zaposlenima u Društvu, a sve u cilju odvajanja zaposlenih Odeljenja trgovanja koji primaju i izvršavaju naloge klijenata od drugih zaposlenih u Društvu koji bi takve informacije mogli iskoristiti u drugim poslovima s finansijskim instrumentima koje obavljaju za iste ili druge klijente Društva,
- zabranjuje se ovlašćenim brokerima Društva korišćenje insajderskih informacija (front running) na takav način da ukoliko ovlašćeni broker od klijenta primi nalog za kupovinu i/ili prodaju određenog finansijskog instrumenta, a pri čemu količina i/ili cena iskazana u nalogu može uticati na kretanje cene istog finansijskog instrumenta na tržištu, ispostavi sopstveni nalog ispred naloga klijenta. Ovlašćeni broker sopstveni nalog za isti finansijski instrument može ispostaviti tek po potpunom izvršenju naloga klijenta ili ukoliko je klijent otkazao dati nalog,
- ukoliko je zaposleni u Odeljenju trgovanja u nedoumici da li bi pri davanju sopstvenog naloga za trgovanje finansijskim instrumentom, bez obzira što isti ne bi predstavljao kršenje odredbi ovog Pravilnika ili nekog drugog internog akta Društva, mogao doći u sukob interesa, dužan je da za svako takvo trgovanje prethodno zatražiti odobrenje pisanim putem od strane Uprave Društva,
- u slučaju da treće lice vrši neprimeren uticaj na relevantna lica koje obavljaju i pružaju investicione usluge ili aktivnosti i sa njima povezane dodatne usluge, relevantno lice je dužno da o tome odmah izvesti upravu Društva,
- Uprava Društva je dužna da obrati posebnu pažnju na slučajevе u kojima relevantna lica

- istovremeno učestvuju u više različitih investicionih ili dodatnih usluga ili aktivnosti i to na takav način da se mesečno kontroliše sprovodenje spomenutih poslovnih procesa kako bi se utvrdilo je li došlo do sukoba interesa;
- primanja relevantnih lica ne smeju biti povezana sa primanjima drugih relevantnih lica koje obavljaju neku drugu poslovnu aktivnost, a koje mogu uzrokovati postojanje sukoba interesa,
  - u situaciji kada klijent svojim postupkom (davanjem naloga za kupovinu i/ili prodaju finansijskog instrumenta i sl.) želi da utiče na cenu finansijskih instrumenata na tržištu i time slučajno ili namerno manipuliše tržištem, zaposleni u Društvu je dužan da postupi saglasno odredbama Zakona i podzakonskih akata,
  - kako bi se sprečio sukob interesa između spoljnog saradnika Društva koji pruža usluge Društvu i koji pri tome može doći do poverljivih i povlašćenih podataka i informacija, svaki ugovor između Društva i spoljnog saradnika mora sadržati i odredbu o obavezi čuvanja poslovne tajne.

VIII. IZVEŠTAVANJE I NADZOR

Član 16.

Članovi Uprave i zaposleni u Društvu su dužni da o svim ličnim transakcijama finansijskim instrumentima obaveste lice zaduženo za poslove interne kontrole.

Obaveštenje o transakciji se dostavlja pisanim putem ili elektronskom poštom, a sadrži lične podatke, datum i vreme izvršenja transakcije, kao i količinu i cenu finansijskih instrumenata.

Član 17.

Nadzor poštovanja i primene odredbi ovog Pravilnika je u nadležnosti lica zaduženog za poslove interne kontrole Društva.

Lice zaduženo za poslove interne kontrole je dužno da u sklopu obavljanja poslova interne kontrole u Društvu, a u skladu sa odredbama ovog Pravilnika, sprovodi svakodnevne postupke s ciljem kontrole poštovanja odredaba ovog Pravilnika. O svakom uočenom postojanju ili sumnji na moguće kršenje odredbi ovog Pravilnika, lice zaduženo za poslove interne kontrole je dužno da o istom pismenim putem izvesti upravu Društva.

Rukovodioci organizacionih delova su dužni da u slučaju sumnje na postojanje sukoba interesa kod zaposlenih u svom delu o istom bez odlaganja pisanim putem izveste upravu Društva.

Član 18.

Društvo je dužno da čuva i redovno ažurira informacije o uslugama koje je obavilo u ime ili za račun Društva, a u kojima se pojавio sukob interesa koji može imati štetne posledice za interes jednog ili više klijenata ili se, u slučaju poslova koji su u toku, može pojaviti.

IX. OBAVEŠTAVANJE KLIJENATA O SUKOBU INTERESA

Član 19.

U slučajevima kada postupci iz ovog Pravilnika nisu dovoljni kako bi se u razumnoj meri osiguralo sprečavanje nastanka rizika za interes klijenta, Društvo je dužno da klijenta obavestiti o vrsti i izvoru sukoba interesa i to pre obavljanja poslova u njegovo ime. Svaki zaposleni u

Društvo je dužan da, ukoliko smatra da postoji i najmanja verovatnoća nemogućnosti osiguranja sprečavanja nastanka rizika za interes klijenta, o istom obavesti lice zaduženo za obavljanje poslova interne kontrole i upravu Društva, koji će preuzeti sve potrebne aktivnosti kako bi, u što je moguće kraćem roku, o istom obavestili klijenta.

Obaveštenje iz prethodnog stava ovog člana mora da sadrži sve relevantne podatke koji bi klijentu na jasan i nedvosmislen način omogućilo donošenje odluke vezane za poslove s finansijskim instrumentima u kontekstu kojih se pojavljuje sukob interesa. Klijent se može obavestiti i usmeno, uz obavezu naknadnog slanja pismenog obaveštenja klijentu.

Obaveštenje i svi podaci o poslovima s finansijskim instrumentima u kojima se pojavljuje sukob interesa, Društvo je dužno da čuva i redovno ažurira.

7. Izveštavanje klijenata u vezi sa izvršenjem naloga

Društvo je dužno da, nakon izvršenja naloga za račun klijenta, putem trajnog medija:

1. klijentu odmah dostavi bitne informacije koje se odnose na izvršenje naloga;
2. malom klijentu pošalje potvrdu o izvršenju naloga, što je moguće pre, a najkasnije:
  - prvog radnog dana po izvršenju,
  - prvog radnog dana nakon prijema potvrde, u slučaju kada je Društvo potvrdu o izvršenju primilo od trećeg lica.

Kada se nalog malog klijenta, koji se odnosi na kupovinu, odnosno prodaju investicionih jedinica izvršava periodično, Društvo je dužno da klijentu pošalje potvrdu o izvršenju naloga, što je moguće pre, a najkasnije prvog radnog dana po izvršenju naloga.

Klijent se ne može odreći prava da bude obavešten o izvršenju naloga, ali može naložiti slanje obaveštenja drugom licu koje on ovlasti.

8. Informacije o troškovima i naknadama

Informacije o troškovima i naknadama koje je Društvo dužno da pruži klijentu pre zaključenja ugovora odnosno pružanja usluga, uključuju obaveštenja o:

- 1) ukupnoj ceni koju je klijent dužan da plati u vezi sa finansijskim instrumentom ili uslugom, uključujući sve povezane provizije, naknade i druge troškove kao i sva plaćanja ostvarena preko Društva;
- 2) osnovu za izračunavanje cene, u slučajevima kada ukupnu cenu nije moguće navesti;
- 3) valuti i relevantnom deviznom kursu i troškovima, u slučajevima kada bilo koji deo ukupne cene mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti;
- 4) mogućnosti postojanja drugih troškova, uključujući poreze ili druga plaćanja, a koji su povezani sa transakcijama u vezi sa finansijskim instrumentom ili uslugom koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem Društva ili nisu nametnuti od strane Društva.

Kada su u pitanju informacije o ukupnoj ceni i načinu njenog izračunavanja, naknada odnosno provizija koju Društvo naplaćuje mora biti posebno navedena za svaki slučaj pojedinačno.

Podaci o troškovima i naknadama koje društvo naplaćuje od klijenta sadržani su u Pravilniku o tarifi Brokersko-dilerskog društva „Dunav Stockbroker“ a.d. Beograd koji je objavljen na internet stranici

Društva i dostupan u papirnoj verziji u prostorijama sedišta Društva.

IV Završne odredbe

Informacije koje Društvo pruža malim klijentima koje se odnose na informacije pri pružanju usluge prijema i prenosa naloga i informacije koje Društvo prikuplja pri pružanju drugih investicionih usluga, sadržane su u Pravilima i procedurama poslovanja Brokersko-dilerskog društva „Dunav Stockbroker“ a.d. Beograd.

Pravila i procedure poslovanja i informacije koje se pružaju malim klijentima objavljeni su na internet stranici Društva i dostupni su u na trajnom mediju u prostorijama sedišta Društva.